

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.394/2012/10. szám

A Debreceni Ítéltábla az előbb személyesen eljáró, majd a fellebbezési eljárás során Dr. ... pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve m.-i (cím) lakos felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti Osztálya (ügyintéző: Dr. ... beosztott bíró) által képviselt Miskolci Törvényszék (cím) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 5.P.20.040/2012/18. számú ítélete ellen a felperes által 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének fellebbezési eljárás során felmerült díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes a Miskolci Városi Bíróság előtt P.22.075/2006. számon pert indított a M.-i Egyetem alperes ellen kártérítés iránt. A 2006. június 15-i tárgyaláson a felperes részletezte kereseti követelése jogalapját és összegszerűségét. Az alperes képviselője kérte a kereset elutasítását, arra tekintettel, hogy az egyetemen a felperes által kezdeményezett kártérítési eljárás folyamatban van, s kérte annak befejezéséig a peres eljárás szünetelésének a megállapítását. A jegyzőkönyv szerint a felperes úgy nyilatkozott, hogy „erre figyelemmel én is kérem az eljárás szünetelésének a megállapítását”. Ezt követően a bíróság megállapította, hogy az eljárás a Pp. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján szünetel, egyben tájékoztatta a feleket annak jogkövetkezményeiről.

A felperes 2006. június 29-én érkezett beadványában hangsúlyozva, hogy nem ért egyet a szünetelés megállapításával, kérte az ügy mielőbbi tárgyalását.

A bíróság az eljárás folytatásáról rendelkezett, s a per ezt követően P.23.011/2006. számon volt folyamatban.

Az alperes 2006. szeptember 29-i beadványában a per megszüntetését kérte, arra hivatkozással, hogy a felperes az egyetem által hozott közigazgatási határozat bírósági

felülvizsgálata iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt pert indított, s abban ugyanazokat az igényeket érvényesíti, mint a jelen eljárásban.

A Miskolci Városi Bíróság 2006. október 5-i tárgyalásán a felperes jelezte, hogy nem vagyoni kártérítésre is igényt tart, ám annak összezszerűségét a későbbiekben tudja pontosítani, erre 15 napos határidő engedélyezését kérte. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta azzal, hogy felhívta a felperest, 15 napon belül terjessze elő nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti igénye kapcsán pontos kereseti kérelmét, s jelölje meg az annak alapjául szolgáló tényeket.

2006. október 24-én érkezett 11. sorszámú beadványában a felperes a felhívásnak eleget tett.

A 2006. november 14-i tárgyaláson a felperes kérte, hogy a bíróság részére pártfogó ügyvédet rendeljen ki, s vállalta, hogy 15 napon belül előkészítő iratot csatol azzal kapcsolatosan is, hogy az alperestől milyen okiratok kiadását kéri, s előterjeszti bizonyítási indítványát is.

A bíróság a tárgyaláson hozott végzésével elutasította az alperes per megszüntetésére irányuló kérelmét, majd a tárgyalást elhalasztotta, s felhívta a felperest, hogy a vállalt előkészítő iratot 15 napon belül terjessze elő.

A felhívásnak a felperes 2006. december 4-én érkezett 16. sorszámú beadványában tett eleget. Ezt az iratot a bíróság kézbesítette az alperes részére, aki arra 17. sorszámú, 2006. december 27-én érkezett beadványában reagált, iratokat azonban nem csatolt.

A 2007. január 30-i tárgyaláson a bíróság pontosíttatta a felperessel, hogy mely iratok kiadását, s milyen célból kéri, részére pártfogó ügyvédet rendelt ki, s felhívta, hogy a pontos keresetet tartalmazó előkészítő iratát 15 napon belül terjessze elő, ugyanakkor az alperestől a felperes által pontosított nyilatkozatban megjelölt iratok becsatolását kérte.

A felperes pártfogó ügyvédje 2007. március 6-án kérte a felmentését.

A 2007. március 20-i tárgyaláson a felperes új pártfogó ügyvéd kirendelését kérte, a bíróság a korábbi pártfogó ügyvédet a pártfogói tisztség ellátása alól felmentette, a felperes részére új pártfogó ügyvédet rendelt ki, akit felhívott a pontosított kereset 15 napon belül történő előterjesztésére.

A 2007. szeptember 11-i tárgyaláson a felperes fenntartotta keresetét. Utalt arra, hogy a pártfogó ügyvéddel történő konzultáció alapján tudja majd a pártfogó ügyvéd a szükséges indítványokat megtenni. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta, felhívta a pártfogó ügyvédet, hogy a 39. sorszámú kirendelő végzésben foglaltaknak az ott megjelölt határidőn belül tegyen eleget.

A felperes részére a per későbbi szakaszaiban is sikertelen volt a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás. A per során 13 kirendelt ügyvéd kérte felmentését. Az utolsó,

bíróság által kirendelt pártfogó ügyvédet a bíróság a 2008. január 24-i tárgyaláson mentette fel pártfogó ügyvédi tiszte alól.

A 2008. június 26-i tárgyaláson a felperes bejelentette, hogy a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat által kirendelt pártfogó ügyvéddel a kapcsolatot nem tudta felvenni, amint ez megtörténik, bejelenti a bíróságnak. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta, felhívta a felperest, hogy amint a pártfogó ügyvéddel a kapcsolatot felveszi, jelentse be, ezt követően a bíróság a pártfogó ügyvéd részére felhívást küld a kereseti kérelem, s a bizonyítási indítvány pontosítása végett.

A felperes 102. sorszámú beadványában pontosította keresetét, s abban vagyoni- és nem vagyoni kártérítési igénye mellett személyiségi jogai megsértésének megállapítását is kérte. Erre tekintettel a Miskolci Városi Bíróság a 2009. április 28-i tárgyaláson hozott 106-II. számú végzésével megállapította hatásköre hiányát és a keresetlevelet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz tette át.

Időközben a felperes és a M.-i Egyetem Felülvizsgálati Bizottsága között a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon előbb Kpk.21.889/2006., majd K.22.079/2006. számon folyamatban volt perben a bíróság 17. sorszámú ítéletével a keresetnek helyt adva az alperes közigazgatási határozatát hatályon kívül helyezte, a határozata indokolásában egyebek mellett kifejtve, hogy a felperes 2005. november 10-i kérelmét tévesen minősítette az alperes kártérítési eljárást megindító kérelemnek, s így szabálysértően folytatta le az eljárást, mert a felperes csupán tájékoztatást kért.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt P.21.502/2009. számon folyó perben a megyei bíróság 14. sorszámú végzésével a pert a személyiségi jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt előterjesztett kereset kivételével megszüntette, s elrendelte az ügy iratainak a M.-i Egyetem Gazdaságtudományi Kara Fegyelmi- és Kártérítési Bizottsághoz történő áttételét.

2009. december 8-án kelt 15. számú ítéletével a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest az alperes részére 18 750 forint perköltség megfizetésére.

A Debreceni Ítéltábla 2010. november 10-én kelt Pf.I.20.485/2010/2. számú végzésével azzal hagyta helyben az elsőfokú bíróság 14. sorszámú végzését, hogy az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése és a tájékoztatás elmulasztása miatti kereseti kérelmek vonatkozásában azokat a per alperesi felsőoktatási intézmény jogorvoslati kérelmet elbírálójához rendelte áttenni.

A Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.486/2010/10. számú ítéletével a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 15. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezést és az alperes csatlakozó fellebbezését elbírálvá az első fokú határozatot részben megváltoztatta és a felperes által az alperes javára fizetendő perköltség összegét 381 250 forintra felemelte, egyebekben az ítéletet helybenhagyta, s kötelezte a felperest, hogy az alperes részére 93 750 forint másodfokú perköltséget fizessen meg. A határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperes fellebbezése alaptalan volt, ellenben az alperes csatlakozó

fellebbezése alapos. Az alperes és jogi képviselője között ugyanis a képviselet ellátására megbízási szerződés jött létre, mely szerint a megbízottat óránként 10 000 forint+ÁFA díj illette meg. A 11 tárgyaláson való részvétellel 8 óra 30 perc, utazással 3 óra, beadványok készítésével 11 óra 30 perc telt el, mely után a szerződés értelmében az ítéletábra által megállapított díj illeti az alperes képviselőjét.

A Legfelsőbb Bíróság 2011. szeptember 14-én kelt Pfv.IV.20.217/2011/11. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, kötelezte a felperest 12 000 forint felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére az alperes javára.

Ugyanezen a napon kelt Pfv.IV.20.218/2011/10. számú végzésével a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte a Debreceni Ítéletábra Pf.I.20.485/2010/2. számú jogerős végzését, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.21.502/2009/14. számú végzését megváltoztatta és a per megszüntetését, valamint az ügy iratainak áttételét mellőzte. E határozat alapján a felperes és a M.-i Egyetem között az e perben első fokon született ítélet meghozatalakor is folyamatban volt az eljárás P.22.225/2011. szám alatt.

A felperes 2011. szeptember 30-án előterjesztett keresetében kártérítés fizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem vagyoni kár címén 300 000 forint, s ennek 2006. június 15-től járó kamatai megfizetésére tartott igényt, arra hivatkozással, hogy a Miskolci Városi Bíróság előtt 2006. június 15-én tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvben az szerepel, hogy ő kérte az eljárás szünetelésének megállapítását, holott ilyen nyilatkozatot nem tett. Álláspontja szerint sérültek a tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogai, ezért méltányos elégtételként kérte a kártérítés megállapítását. Vagyoni kárként 16 666 forint, s ennek 2011. június 7-től járó kamatai megfizetésére tartott igényt, arra hivatkozással, hogy a Miskolci Városi Bíróság 2007. március 20-án, szeptember 11-én, illetve 2008. június 26-án „nem érdemi tárgyalásokat” tartott, összesen 1 óra 20 perc időtartamban, s ezzel kárt okozott részére, mert a Debreceni Ítéletábra jogerős ítéletében „óradíj alapján” kötelezte perköltség fizetésére az alperes részére. 19 791 forint és ennek 2011. június 7-től járó kamatai megfizetését pedig azért kérte, mert a Miskolci Városi Bíróság a 2006. június 15-i, október 5-i, november 14-i és a 2007. január 30-i tárgyalásokon alaptalanul várt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság K.22.079/2006. számú ügyben hozott határozatára és alaptalanul foglalkozott ezzel az üggyel, amiből következően őt kár érte, mert „óradíj alapján” kötelezte őt perköltség fizetésére a Debreceni Ítéletábra jogerős ítéletében.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A 2006. június 15-i tárgyalásra alapozott követelés kapcsán hivatkozott arra, hogy az elévült. Egyébként vitatta, hogy a felperes által megjelölt eljárás során olyan jogszabálysértés történt volna, mely az alperes kártérítési felelősségét megalapozná.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy az alperes részére 15 000 forint perköltséget fizessen meg.

Kiemelte, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított per nem eredményezhet a fél által nem megfelelőnek tartott bírósági eljárással szemben korlátlan panasz fórumot. A bíróságok feladata az elébük vitt jogvita pártatlan, az anyagi és eljárási

jogszabályok szerinti elbírálása. A bíróságnak a rá irányadó jogszabályokat be kell tartania, eleget kell tennie a törvényi kötelezettségeinek, de a jogvita eldöntéséhez, mint elsődleges célhoz vezető út, figyelemmel az egyes jogviták bonyolultságára, a felek személyiségében rejlő sajátosságokra, az adott bíróra jellemző munkamódszerekre, korántsem egyforma valamennyi esetben. Nincsenek olyan inperatív módon alkalmazott szabályok, amelyek alapján a pervezetés korlátai ebben a tekintetben eleve kijelenthetők. A jogalkalmazás mechanikus tevékenységének a hiányában a bíróságok felelőssége körében azt kell vizsgálni, hogy az alapügyben követtek-e el kirívóan súlyos jogsértést, mulasztást, amely a terhükre felróható. Önmagában a fél által sürgősségként tartott tárgyalás vagy a tárgyalás az átlagosnál hosszabb időtartama még nem alapozhatja meg a bíróság kártérítési felelősségét, ahhoz az eljárási szabályokkal nyilvánvalóan és kirívóan ellentétes tevékenység, mulasztás megállapítása szükséges.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében rámutatott, hogy a felperes a perek tisztességes lefolytatásához való joga megsértésére hivatkozott a Pp. 2. § (3) bekezdése megjelölésével. Ennek kapcsán megjegyezte, hogy ahogyan azt a Fővárosi Ítéltábla Pf.21.971/2010/5. számú ítéletében is kifejtette, az ilyen igény a per jogerős befejezése után terjeszthető elő, az adott esetben pedig az eljárás a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt még folyamatban van, így a felperes keresetét a Pp. 2. § (3) bekezdésére nem alapíthatja. Hangsúlyozta a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.312/2008/7. számú ítéletére hivatkozással, hogy a fél eljárásjogi jogainak a sérelmét eredményező bírósági intézkedés vagy mulasztás nem a személyhez fűződő jogokat sérti. Az általános személyiségi jog, mint az ember értékminőségének kifejeződése, az eljárási jogok lehetőségétől független kategória, azokon kívül esik. A fél eljárási jogainak a megghiúsulása következtében a személyiség értékminőségének a csökkenése nem következik be. Önmagában a bíróság részéről a rá vonatkozó eljárási szabályok megszegése nem ad alapot a személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására, s erre alapítottnan egyéb jogkövetkezmények alkalmazására, tehát ebből az okból nem vagyoni kártérítést a felperes nem igényelhet. Az eljáró bíróságnak az eljárási szabálysértései a fél személyhez fűződő joga megsértésének megállapítására csak akkor adhatnak alapot, ha az eljárási szabálysértést a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követte el a bíróság. A felperes által hivatkozott jogsértések még alaposságuk esetén sem irányultak a felperes személyisége ellen, nem haladták meg a polgári per kereteit, nem valósították meg egyetlen személyiségi jog sérelmét sem.

A vagyoni kár körében is kiemelte, hogy a bíróság felelősségét csak nyilvánvaló és kirívó jogsértés alapozhatja meg. A felperes által sérelmezett tárgyalások jegyzőkönyveit elemezve arra a következtetésre jutott, hogy nemhogy az lenne megállapítható, hogy a sérelmezett tárgyalásokkal összefüggésben a bíróság nyilvánvalóan és kirívóan megsértette volna az eljárási szabályokat, hanem az, hogy azokat egyáltalán nem sértette meg, sőt maximálisan a felperes érdekeinek előtérbe helyezésével türelmesen és célszerűen folytatta az eljárást. A felperesnek a tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi jogai nem szenvedtek sérelmet. Valamennyi tárgyalás elhalasztásának az eljárási szabályok által lehetővé tett megfelelő okát adta a bíróság, valamennyi sérelmezett tárgyalás megtartására a pártfogó ügyvédekkel való kapcsolat felvétele, a kereset pontosítása, bizonyítási indítványok előterjesztése végett célszerűen és szükségszerűen került sor.

Rámutatott, hogy nem tudta értelmezni a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt folyamatban volt közigazgatási perrel összefüggésben előadott felperesi érvelést, ugyanis a Miskolci Városi Bíróság a sérelmezett tárgyalások megtartása, elhalasztása kérdésében nem a közigazgatási perre hivatkozással döntött, a per tárgyalását nem függesztette fel, iratokat nem szerzett be, s amikor az alperes a közigazgatási eljárásra tekintettel a per megszüntetését indítványozta, arról a perjogi szabályok miatt döntenie kellett.

Aláhúzta, hogy a bírói gyakorlat egységes a tekintetben, hogy a kártérítési perben eljáró bíróság nem bírálhatja felül a más ügyben hozott és sérelmezett jogerős ítéletet, miáltal azt sem ítélni meg, hogy az téves-e vagy sem. A bíróság elleni kártérítési per nem teremthet újabb jogorvoslati fórumot (BDT 2006. évi 1495., BDT 2006. évi 1496. jogeset). Álláspontja szerint a felperes lényegében a Debreceni Ítéletábrla Pf.I.20.486/2010/10. számú jogerős ítéletében a terhére megállapított perköltség egy részét kívánta áthárítani az ügyben eljáró bíróságra, e tekintetben a jogerős ítélet tartalmát sérelmezte, amely nem foghat helyt.

A kifejtettek miatt a keresetet már jogalapjában sem találta alaposnak, ezért szükségtelennek vélte az elévülési kifogás vizsgálatát és az állított jogsértésekkel összefüggésben a személyiségi jog sérelme mértékének megállapítása végett előterjesztett bizonyítási indítvány fogatosítását.

Végül megjegyezte, hogy az 5-I. számú végzésében a Pp. 3. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően eleget tett tájékoztatási kötelezettségének, mivel a keresetet a jogalap hiányában utasította el, szükségtelennek találta az ott írtaknál részletesebb, egyediesített tájékoztatást.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, s keresetének megfelelő határozat hozatalát, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Sérelmezte, hogy a törvényszék megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését és az 1/2009. PK véleményben írt egyediesített tájékoztatást nem adta meg részére. Továbbra is állította, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított kereset előterjesztésének nem lehet akadálya, hogy a Miskolci Törvényszék előtt az eljárás még folyamatban van. Megismételte a 2006. június 15-i tárgyalás jegyzőkönyve tartalmával kapcsolatos kifogását, hangsúlyozva, hogy nyilatkozatának nem pontos rögzítése miatt a tisztességes eljáráshoz fűződő joga is sérelmet szenvedett. Ez pedig egészségét is veszélyezteti, hasonlóan a kiszolgáltatottsághoz, amelyek tisztázása végett nem lett volna mellőzhető a szakértői bizonyítás fogatosítása. Előadta, hogy a 2006. június 15-i, október 5-i, november 14-i, 2007. január 30-i tárgyalásoknak nem a teljes idejét jelölte meg, mint vagyoni kártérítési követelése alapját, hanem azoknak csak azt a részét, az összes 3 óra 40 percből 1 óra 30 percet, amely alatt a városi bíróság a közigazgatási eljárással foglalkozott. Fenntartotta a további 3 tárgyalással kapcsolatos álláspontját, amely szerint azok nem érdemi tárgyalások voltak, a bíróság azokon a tárgyalásokon fogatosított eljárási cselekményeit tárgyaláson kívül is megtehetette volna, s ez esetben őt nem éri a keresetében megjelölt kár. Rámutatott, hogy a törvényszék fejtegetésével szemben ő nem az ítélet felülbírálatát kérte, ugyanakkor sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bocsátotta rendelkezésére a M.-i

Egyetem és jogi képviselője közötti megbízási szerződést, melynek alapján a Debreceni Ítéltábla a terhére megállapította a fizetendő perköltség összegét. Elfogadhatatlannak találta, hogy az elsőfokú bíróság nem tudja értelmezni a hivatkozása egy részét, mert ez esetben hiánypótlásra kellett volna őt felhívni. Az első fokú ítéletben felhívott fővárosi ítéltáblai, illetve debreceni ítéltáblai határozatok elérhetetlenek számára, ezért azok megküldését kérte. Kifogásolta, hogy az alperes az általa kért költséget nem igazolta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésére álló iratok alapján helyesen állapította meg, abból helytálló következtetéseket levonva megalapozottan döntött a kereset alaptalanságáról, ám a határozata indokolásával az ítéltábla csak részben ért egyet, azt az alábbiak szerint pontosítja, illetve kiegészíti.

A Pp. 213. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. E törvényhely az ítélet teljességének a követelményét írja elő, amely azt is jelenti, hogy az ítéleti döntésnek a perben elbírálásra kerülő kereseti igényeken túl ki kell terjednie az ellenkérelemre és a viszontkereseti formát nem öltő kérelmekre, így a beszámítási vagy a követelés elévülésére vonatkozó kifogásra is. A perben ennek tárgyában a bíróságnak döntenie kell, s eleget kell tennie a Pp. 221. §-ban előírt indokolási kötelezettségének is. Az alperes ellenkérelmében a 2006. június 15-i tárgyaláson történtek kapcsán előterjesztett igények tekintetében annak elévült voltára hivatkozott. Az elévülés jogkövetkezménye a Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint, hogy az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet. Ebből következően a bíróságnak - az alperes erre vonatkozó kifogása folytán - elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a felperes követelése elévült-e, s csak az esetben vizsgálhatja a kereseti kérelmet érdemben, ha arra a következtetésre jut, hogy az elévülés nem következett be. Az elsőfokú bíróság ítéletében érdemben vizsgálta a 2006. június 15-i tárgyalás eseményeit, s miután arra a következtetésre jutott, hogy a felperes keresete e tekintetben a jogalap hiánya miatt alaptalan, szükségtelennek ítélte az elévülési kifogás vizsgálatát. Ez az álláspont azonban az előzőekben írtakra tekintettel téves.

A felperes keresetét 2011. szeptember 30-án terjesztette elő, s abban a 2006. június 15-i tárgyalásról készített jegyzőkönyv téves tartalma miatt 300 000 forintos nem vagyoni kárigényt jelölt meg. A Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint a követelések 5 év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. Az ítéltábla megállapította, hogy a felperes keresetének e része elévült, a nem vagyoni kártérítési igény a Ptk. 325. § (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem érvényesíthető, ezért a kereset e részét ebből az indokból kellett elutasítani.

Az ítéltábla osztja a törvényszék álláspontját, mely szerint az 5-I. sorszámú végzésében a per állásának megfelelő, a Legfelsőbb Bíróság 1/2009. PK véleményében írtakat is kielégítő tájékoztatást adott a peres feleknek a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Ahogyan azt az első fokú ítélet is tartalmazza, a kereset elutasítására a jogalap hiányában került sor, ebből következően a

kereset összecszerűségére vonatkozó további, egyediesített tájékoztatási kötelezettség az elsőfokú bíróságot nem terhelte, így e körben eljárási szabálysértést nem követett el.

A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A 2. § (3) bekezdése kimondja, hogy az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A felperes azon kifogásával egyetért az ítélőtábla, hogy a Miskolci Városi Bíróság előtt P.22.225/2011. számon jelenleg is folyamatban lévő per miatt nem kizárt a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igényérvényesítés, ugyanis a felperes nem az eljárás ésszerű időn belül történő be nem fejezése miatt - mely esetben az igény valóban csak az alapeljárás befejezése után érvényesíthető -, hanem a perek tisztességes lefolytatásához való joga sérelme miatt terjesztett elő követelést, mely az adott esetben érdemben is elbírálható. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat és egyben biztosítja az alaptörvényben írt valamennyi eljárási garancia teljesedését is. A tisztességes eljárás fogalmába beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított független és pártatlan bírósághoz, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásához, a tárgyalás igazságosságához. Biztosítani kell a feleknek, hogy rendelkezzenek a védekezés előkészítéséhez szükséges idővel (tárgyalási időköz) és eszközökkel (kérdés jog, érdemi nyilatkozattétel jog, észrevételezés jog, irat megtekintési jog, beadványok megküldése az ellenérdekű félnek stb.) személyesen vagy az általuk választott ügyvéd segítségével védekezhessenek, s ha nem állnak rendelkezésére az eszközök a képviselő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt megkövetelik, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára pártfogó ügyvédet. A felperes és a M.-i Egyetem között folyamatban volt per során - ahogyan azt a Debreceni Törvényszék ítéletében helytállóan hangsúlyozta - a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő személyiségi joga semmilyen tekintetben sérelmet nem szenvedett, erre alapított kártérítési követelése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy az alperes kártérítési felelősségével kapcsolatban a Ptk. 339. § (1) bekezdésében, illetve 349. § (1) és (3) bekezdésében írtakat kell figyelembe venni. Ezek alapján a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei az alábbiak:

- jogellenes magatartás
- kár
- okozati összefüggés
- vétkesség
- a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható
- a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette.

A bíróság kártérítési felelősségének megállapításához szükséges e tényállási elemek konjunktívák, ami azt jelenti, hogy akár csak egynek a hiánya is azt eredményezi, hogy a bíróságnak a keresetet el kell utasítani, s a további tényállási elemek vizsgálata

szükségtelen. A Debreceni Törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az alperes jogellenes, felróható (vétkes) magatartást nem fejtett ki, ebből következően a további tényállási elemek - így a kár - vizsgálata szükségtelen, s e végett felesleges a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás fogatosítása.

A felperes 19 791 forintos kártérítési követelése kapcsán arra hivatkozott, hogy az általa megjelölt négy tárgyaláson a Miskolci Városi Bíróság alaptalanul várt a folyamatban lévő közigazgatási ügyben hozott határozatra és alaptalanul foglalkozott ezzel az üggyel. A fellebbezésben írtak szerint e négy tárgyalás összesen 3 óra 40 perc időtartamából 1 óra 30 perc az, ami ezzel a „felesleges” tevékenységgel telt. Ezzel szemben az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az alperes a 2006. szeptember 29-i beadványában kérte a folyamatban lévő per megszüntetését a közigazgatási eljárásra tekintettel, s a Miskolci Városi Bíróság a 2006. november 14-i tárgyaláson e kérelemről döntött, azt alaptalannak találva elutasította. A felperes által e követelése kapcsán megjelölt, 2006. június 15-i, október 5-i, s 2007. január 30-i tárgyalásokon a városi bíróság az előtte folyamatban lévő per és a közigazgatási eljárás összefüggésével nem foglalkozott a jegyzőkönyvekből kitűnően, míg a november 14-i tárgyaláson a Pp. 140. § (1) bekezdésében írtak szem előtt tartásával helyesen járt el. E törvényhely ugyanis úgy szól, hogy ha az alperes ellenkérelmében a per megszüntetését kéri, a bíróság mindenekelőtt ebben a kérdésben tárgyal és határoz. A jegyzőkönyvekből, mint közokiratokból megállapíthatóan az indokoltnál nagyobb terjedelemben a bíróság nem „foglalkozott” a közigazgatási üggyel, így a felperes hivatkozása valóban értelmezhetetlen a tekintetben, hogy ez az állított jogsértés hogyan alapozná meg az ő kártérítési követelését.

Az „ésszerűtlenül tartott tárgyalások” kapcsán az ítélet tábla egyetért a törvényszék ítéletében kifejtettekkel, azokat megismételni nem kívánja, csupán rámutat, hogy a Pp. 142. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha az ügy körülményei azt nem zárják ki, a tárgyalás elhalasztása esetében a folytatólagos tárgyalás határnapját a bíróság nyomban kitűzi és azt a jelenlévő felekkel kihirdetés útján közli. A Miskolci Városi Bíróság ennek megfelelően járt el, amikor a felperes által ésszerűtlennek tartott tárgyalások elhalasztásakor az új tárgyalási időpontot kitűzte, egyben felhívta a peres feleket, hogy a következő tárgyalásig milyen kötelezettség terheli őket annak érdekében, hogy az eljárás célszerűen, gyorsan folytatódjék, s fejeződjék be. Az a körülmény, hogy a felperes és az akkor még a bíróság által kirendelendő és kirendelt pártfogó ügyvédek között a kapcsolatfelvétel nem valósult meg, a pártfogó ügyvédek érdemben nem tudták segíteni a felperes pervitelét, nem róható a bíróság terhére. A felperes által sérelmezett tárgyalások kapcsán a bíróság minden esetben az eljárási szabályokat betartva, kiemelten a felperes érdekeinek szem előtt tartásával járt el.

A felperes a fellebbezésében helytállóan hangsúlyozta, hogy ő tulajdonképpen nem a Debreceni Ítélet tábla jogerős ítéletében megállapított perköltség összegének felülvizsgálatát kéri, ezért a törvényszék ítéletének ezzel kapcsolatos, ezen igény érvényesíthetetlenségére vonatkozó fejtegetése elfogadhatatlan számára. A felperes álláspontjából kitűnően nem azt vitatja, hogy 23 óra tevékenység esetén a jogi képviselőt az ítélet tábla határozatában levezetett számítás szerinti díjazás illeti, hanem arra hivatkozik, hogy a Miskolci Városi

Bíróság előzőekben megjelölt 7 tárgyalása tartásával jogellenes, jogszabálysértő módon járt el, s így okozott számára perköltségben megnyilvánuló kárt.

Az előzőekben kifejtettek szerint azonban az alperes jogellenes, felróható magatartása egyik tárgyalás kapcsán sem állapítható meg, ezért helytálló a törvényszék azon döntése, hogy a bíróságot kártérítési felelősség nem terheli.

A M.-i Egyetem és perbeli jogi képviselője közötti megbízási szerződés dokumentuma a peres iratok között fellelhető, arról a törvényszék a felperest külön is tájékoztatta, hogy az iratbetekintés jogával élve azt megvizsgálhatja, így azzal, hogy az e per elbírálása szempontjából egyébként irreleváns okiratot a felperes részére kérelme ellenére nem küldte meg, eljárási szabálysértést nem követett el, a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő joga e tekintetben sem szenvedett sérelmet.

Azzal, hogy az elsőfokú bíróság határozatában felhívott két ítéltáblai határozat a felperes számára nem hozzáférhető, a felperes jogai ugyancsak nem szenvedtek sérelmet.

Az alperes az elsőfokú eljárás során 15 000 forint utazással felmerült költsége megtérítésére tartott igényt, s a törvényszék ennek megfelelően marasztalta a felperest. Az utazási költség összegét az alperes jogi képviselője külön valóban nem igazolta, ám annak reális volta a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján figyelembe vehető olyan köztudomású tény, amely külön bizonyítást nem igényel.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját az eredménytelen fellebbezésre, és a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdése f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2012. november 13.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -